

TIBBIY TA'LIMDA TALABALARDA RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Nishonova Dilafruz Tojimatovna

Central Asian Medical University

Normal va topografik anatomiya kafedrasi assistenti.

Annotatsiya: Ushbu maqolada tibbiy ta'lim muassasalarida talabalarda raqamli kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Tibbiy ta'limda raqamlashtirish jarayonlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) integratsiyasi, elektron ta'lim muhitlari va simulyatsion texnologiyalarning o'рни ochib beriladi. Maqolada zamonaviy ta'limda talab etilayotgan kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi raqamli platformalar, interaktiv vositalar, onlayn resurslar va sun'iy intellektga asoslangan tahlil usullarining o'quv jarayoniga tatbiqi pedagogik yondashuvlar bilan uyg'un holda yoritilgan. Shuningdek, talabalarining axborot savodxonligi, raqamli etikasi va virtual muhitda kasbiy faoliyat yuritish ko'nikmalarini rivojlantirishda faol ta'lim metodlarining ahamiyati ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: raqamli kompetensiya, tibbiy ta'lim, pedagogik yondashuv, axborot texnologiyalari, elektron o'quv muhit, AKT, simulyatsion ta'lim, virtual platformalar, o'quv innovatsiyasi.

Hozirgi zamon tibbiy ta'limi tub islohotlar jarayonida bo'lib, talabalardan nafaqat kasbiy bilim va malakalarni, balki zamonaviy texnologiyalarni puxta egallagan, raqamli vositalar bilan samarali ishlay oladigan kompetent shaxs bo'lishni talab qilmoqda. Raqamli kompetensiyalar deganda — axborotni izlash, tahlil qilish, baholash, yaratish va ulashish, shuningdek, raqamli muhitda xavfsiz va mas'uliyatli faoliyat yuritish ko'nikmalari tushuniladi [3].

Tibbiy ta'limda raqamli kompetensiyalarni shakllantirish pedagogik yondashuvlar, ta'lim muhitining texnologik transformatsiyasi va talabaning individual raqamli faolligini qo'llab-quvvatlash bilan chambarchas bog'liq. Xususan, elektron ta'lim platformalari (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams), masofaviy o'qitish tizimlari, virtual laboratoriyalar va tibbiyotda AR/VR texnologiyalarining qo'llanishi talabalar bilimini mustahkamlashda muhim vositaga aylanmoqda [1, 5].

Pedagogik nuqtai nazardan qaraganda, raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish uchun integrativ o'quv yondashuvlar, konstruktivizm nazariyasiga asoslangan interaktiv metodlar, loyihaviy ta'lim, muammoga asoslangan o'qitish (PBL) va reflektiv texnologiyalardan foydalanish zarur [4]. Bunday uslublar nafaqat bilim berish, balki o'quvchini raqamli muhitda fikrlash va qaror qabul qilishga o'rgatadi.

Bugungi kunda talabalarning axborot savodxonligi, tahliliy fikrlashi, raqamli etikasi va onlayn xavfsizlik tamoyillariga rioya qilishi shifokor sifatida shakllanishida alohida ahamiyat kasb etadi. Shu jihatdan raqamli portfoliolar yuritish, elektron klinik holatlarni yechish, tibbiy ma'lumotlar bazalari bilan ishlash ko'nikmalarini o'rgatish zarur [2, 6].

Tibbiy ta'lim muassasalarida raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishda ayrim muammolar ham kuzatilmoqda: texnologik infratuzilmaning yetarli emasligi, o'qituvchilarning AKT bo'yicha tayyorgarligining sustligi, metodik qo'llanmalar tanqisligi. Bu muammolarni bartaraf etish uchun raqamli pedagogik treninglar tashkil etish, xorijiy tajribalarni o'rganish va milliy o'quv dasturlarini raqamli muhitga moslashtirish lozim [1, 4].

Xulosa qilib aytganda, tibbiy ta'limda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish zamonaviy shifokor shaxsini shakllantirish, innovatsion texnologiyalar asosida diagnostika, davolash va profilaktika ishlarini olib borishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Bu yo'nalishda pedagogik yondashuvlarning puxta rejalashtirilishi, elektron ta'lim vositalarining didaktik jihatdan to'g'ri tanlanishi va o'qituvchi–talaba hamkorligining interaktiv asosda yo'lga qo'yilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Арзиматова, Н. И. Цифровые компетенции в медицинском образовании: новые вызовы и подходы // Медицинское образование и профессиональное развитие. – 2022. – №2. – С. 48–52.
2. Қосимова, З.Ш. Ахборот технологиялари ва тиббий таълимда улардан самарали фойдаланиш // Таълимда инновациялар журнаli. – 2021. – №3. – Б. 25–30.
3. European Commission. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018.
4. Sharipova, D.D. Simulation-based medical education in Uzbekistan: development and implementation // International Journal of Medical Education and Simulation. – 2020. – Vol. 5(1). – P. 27–33.
5. Тимофеева, Е.Л. Информационно-коммуникационные технологии в медицинском образовании // Высшее образование сегодня. – 2019. – №6. – С. 70–74.
6. Rustamov, M.M. Tibbiy ta'limni raqamlashtirishda innovatsion yondashuvlar // Tibbiy pedagogika ilmiy jurnali. – 2024. – 2(1). – Б. 12–18.